

Het Zondagochtend Concert

20 september 2026 - Grote Zaal - 11.00 uur

Radio Filharmonisch Orkest
Karina Canellakis, dirigent
Christian Tetzlaff, viool

Antonín Dvořák
1841-1904
Vioolconcert in a, op. 53 (1879)
Allegro ma non troppo
Adagio ma non troppo
Finale: Allegro giocoso ma non troppo

Zoltán Kodály
1882-1967
Dansen uit Galánta (1933)
Lento
Allegro moderato
Allegro con moto, grazioso
Allegro
Allegro vivace

Steun ons

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open.
U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

27 sep - Grote Zaal

Peer Gynt in volksmuziekversie en Tsjaikovski's *Strijkersserenade*

11 okt - Grote Zaal

Klassieke hits door het Radio Filharmonisch Orkest

1 nov - Grote Zaal

Ravels *Pianoconcert voor de linkerhand* en Saint-Saëns'

Danse macabre

22 nov - Grote Zaal

Strauss' *Also sprach Zarathustra* en *Rosenkavalier Suite*

29 nov - Grote Zaal

Spaanse zondagochtend: Thomas Beijer speelt Falla

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw concertbeleving op social media! [#concertgebouw](https://twitter.com/concertgebouw)

Het Zondagochtend Concert wordt
elke week door AVROTROS rechtstreeks
uitgezonden op NPO Klassiek.

De Donau, de Moldau, uitgestrekte wouden, de poesta... vandaag reizen we af naar Oost-Europa. Het is een deel van Europa waar klassieke componisten zich graag lieten inspireren door volksmuziek. Zo klinkt in de muziek van Antonín Dvořák voortdurend de muzikale folklore van zijn geboorteland door. Rond 1875 was de Tsjech nog een vrij anonieme componist, die alleen lokaal bekendheid genoot en met moeite zijn hoofd boven water kon houden. Toen hij in contact kwam met Johannes Brahms, veranderde dat. Zijn Duitse collega onderkende meteen het talent van de Boheemse componist en introduceerde diens muziek bij zijn eigen uitgever. Kort daarop verschenen Dvořáks eerste stukken in Duitsland. Met name de *Slavische dansen* werden een kassucces en de internationale erkenning van Dvořák was een feit. 'Die man heeft meer ideeën in zijn hoofd dan wij allemaal bij elkaar', moet Brahms enigszins jaloers hebben vastgesteld. 'Ik zou willen dat mij hoofdthema's zouden invallen die hij als neventhema's gebruikt.'

Joseph Joachim

Brahms was ook degene die Dvořáks kamermuziek onder de aandacht bracht van zijn vriend Joseph Joachim, de meest toonaangevende violist van dat moment.

In 1879, niet lang nadat Joachim het *Vioolconcert* van Brahms ten doop had gehouden, begon Dvořák met het schrijven van zijn *Vioolconcert in a*, op. 53, dat ook hij aan Joachim zou opdragen. Hoewel hij zelf een verdienstelijk violist was, ging hij, net als Brahms, voor dit concert te rade bij Joachim. Dat bleek geen overbodige luxe: de vioolvirtuoos had naar aanleiding van de eerste versie veel op- en aanmerkingen. Dvořák nam ze ter harte en werkte het concert om, waarbij hij naar eigen zeggen 'geen maat onberoerd liet'. Nadat hij een tweede versie naar de beroemde violist zond, moest hij twee(!) jaar wachten op een antwoord, waarna hij opnieuw veranderingen doorvoerde. Vreemd genoeg zou Joachim het concert nooit in het openbaar spelen; de succesvolle première in 1883 kwam op naam van František Ondříček, voor wie Dvořák al eerder een viooloromance had geschreven.

Boerendans

Net als in tal van andere werken laat Dvořák zijn Slavische temperament in dit concert de vrije loop: verschillende van de melodieën en dansritmes waarop hij zijn luisteraars trakteert, lijken zo aan de Boheemse aarde te zijn ontsproten. In het eerste deel experimenteert Dvořák

met de structuur: in de gebruikelijke 'sonatevorm' (de presentatie van twee verschillende thema's, de doorwerking en de reprise ervan) plaatst hij ook rondoachtige elementen. Het deel gaat automatisch over in het melancholieke Adagio. In de finale horen we een ritmische Tsjechische boerendans: de zogeheten *furiant* en een rustige, vertellende melodie die aan een andere volksdans doet denken, de *dumka*. Een van de grote liefhebbers van het concert is de Duitse violist Christian Tetzlaff, die vanochtend op het podium staat. Volgens *The Guardian* is hij het 'soort musicus dat tot de kern van een compositie doordringt. Zijn vertolking van Dvořáks *Vioolconcert* is schitterend en prikkelend: vol overgave in de robuuste octaven en met een krachtige, verende drive in de finale. Maar de ware genialiteit schuilt in de kwetsbaarheid en tederheid die hij in de verstilde melodieën aan de dag legt.'

Hongaarse volksmuziek

Zoltán Kodály struinde aan het begin van de vorige eeuw samen met zijn vriend Béla Bartók het Hongaarse platteland af, op zoek naar authentieke melodieën die hij als basis voor verschillende van zijn werken zou gebruiken. Voor zijn orkeststuk *Dansen uit Galánta* bladerde

hij door een bloemlezing met achttiende-eeuwse volksmuziek uit Galánta, een stadje tussen Wenen en Boedapest, in het huidige Slowakije, waar hij opgroeide. 'In die tijd', schreef Kodály in het voorwoord van de partituur, 'was er een beroemd ensemble actief, dat nu is verdwenen. Hun muziek bevatte de eerste "orkestrale sonoriteit" die het oor van het kind bereikte.' Ook hun voorvaders waren al actief: in 1800 verscheen in Wenen een boek met Hongaarse dansen uit Galánta. Kodály wilde bij deze oude traditie aansluiten en nam voor zijn dansen verschillende thema's uit die oude uitgaven over. Hij goot de dansen min of meer in een 'rondovorm' – waarbij steeds een passage als refrein terugkeert – en voorzag ze van prachtige, impressionistische kleuren. Een kolfje naar de hand van chef-dirigent Karina Canellakis, die vorig jaar haar succesvolle samenwerking met het Radio Filharmonisch Orkest met nog eens vier jaar heeft verlengd. 'Ik ben trots op hoe prachtig dit orkest speelt en blij met de manier waarop we ons muzikale werk met passie en toewijding blijven verdiepen.'

Dirk Luijmes